

VERSETUL-CHEIE

*El le-a mai zis: „
 Luați seama la ce auziți.
 Cu ce măsură veți măsură,
 vi se va măsură: și vi se va da
 și mai mult.”*

MARCU 4:24

Caracterul Împărăției lui Dumnezeu ilustrat în pilde

Textul lecției: **Marcu 4:1–34**

Ideea centrală: Deși Împărăția lui Dumnezeu este vestită tuturor, nu toți o primesc, dar în final va fi cunoscută de toți și va ajunge stăpânească toată lumea, chiar dacă nu știm precis cum se va întâmpla lucrul acesta. Împărăția lui Dumnezeu este universală, va crește într-un mod imposibil de oprit, va testa seriozitatea ascultării noastre și va aduce în final judecata și răsplătirile Domnului pentru toți.

Scopul lecției: Să ne învețe despre puterea și destinul Împărăției lui Dumnezeu, să ne încurajeze să credem în Hristos și în Evanghelia Lui, și să contribuim cu responsabilitate la creșterea Împărăției, luminând în jurul nostru prin rodul vieții noi.

Explicații contextuale și exegetice

Parabolele Împărăției în Marcu 4.1–34

Aceste parabole, prezentate și în Matei 13, sunt spuse de Isus într-o predică „de la țârm”. Mântuitorul S-a suit într-o barcă și de-acolo, de la țârmul mării Galileii, ca dintr-un amvon mobil, El a început să învețe poporul dornic de

evanghelie. Însă între ascultători erau și oameni îndoielnici în credință, de aceea Isus alege să le vorbească în parabole. El le explică ucenicilor aceste parabole și aceștia, desigur, au spus mai departe explicațiile primite (4:11–12). Ucenicii sunt cei cărora li s-a dat mult, și încă și mai mult pe deasupra, iar cei îndoielnici dintre ceilalți ascultători sunt cei în primejdie să audă și să nu înțeleagă.

Domnul Isus îi avertizează să ia seama la ce aud și cum ascultă (vs. 24, 25). Oricum, El le-a spus în parabole aceste învățături adânci despre lucrarea lui Dumnezeu și a evangheliei și despre Împărăția lui Dumnezeu, folosind parabole despre grădini, semințe și făclii, pentru că așa puteau ei să își închipuie mai bine lucrurile, în urma explicațiilor ce le vor primi de la ucenici (4:33–34).

Pilda semănătorului sau cum răspund oamenii la evanghelie (vv. 2–20)

Pilda semănătorului este foarte cunoscută. Explicația ei a fost dată însă doar celor doisprezece apostoli (4:10–1, 34), care urmau să transmită explicațiile mai departe, ca și ceilalți să creadă în Domnul Hristos. Așadar, chiar vestirea acestei parabole îi împarte pe iudeii contemporani lui Isus în două categorii: vestitori și ascultători. Vestitorul spune mai departe ceva ce Dumnezeu i-a explicat, despre Hristosul în care crede, iar ascultătorul este invitat să cântărească și să decidă să creadă în Hristos. Așa este și astăzi. Parabola semănătorului este o parabolă fundamentală pentru înțelegerea tuturor celorlalte parabole despre Împărăție. Așa le spune Isus ucenicilor săi: dacă această parabolă nu o înțeleg, atunci cum le vom înțelege pe celelalte (v. 13)?

Semănătorul – care poate fi Hristos Însuși sau un apostol, un evanghelist, un ucenic, face o slujire importantă – el seamănă Cuvântul, adică îl rostește, îl comunică, îl aduce înaintea oamenilor într-un fel în care ei îl aud și sunt responsabilizați să acționeze practic. Însă aici, la destinatar, apar diferite piedici. Explicarea acestor piedici ne învață să ne verificăm viața ca să le evităm. Parabola semănătorului scoate în relief responsabilitatea fiecărui om de a asculta și de a primi în inimă Evanghelia, credința.

Astfel, Domnul Isus spune că există patru situații majore, patru tipuri de inimi sau de minți omenești, sau patru feluri de atitudini și răspunsuri față de evanghelie.

1. Omul complet neatent, preocupat de drumurile vieții sale. Evanghelia auzită de astfel de oameni este ca o sămânță căzută lângă drum. Problema nu este în primul rând drumul sau pământul bătătorit, ci faptul că aici păsările (ciorile) Satanei, vin ușor și fură din mintea lor orice informație despre Cuvânt. A cui este vina? A ascultătorilor neatent. Și a lui Satan. Poate că atenția acestor oameni ar putea fi câștigată într-un fel, printr-o pregătire mai bună a mesajului creștin, prin rugăciune, prin comunicare mai bună care să atragă atenția celor neatent.
2. Omul atent, dar ușor de derutat, sensibil la aprobarea lumii. Evanghelia auzită de astfel de oameni este ca o sămânță căzută pe pământ pietros. Aceștia sunt oameni care se entuziasmează ușor și au o gândire pozitivă când aud evanghelia. Ei par să o primească, dar nu pot rezista în fața persecuțiilor sau nedreptăților care pot veni din cauza credinței lor în Hristos. Într-un fel, ei doresc mai mult aprobarea oamenilor, decât ascultarea de Dumnezeu. De fapt, ei nu au credință. Credința adevărată rezistă și păstrează ce a găsit, chiar și în încercări. Această preferință ascunsă pentru succesul în lume și pentru aplauze, pentru aprobarea lumii, este greu de detectat și de tratat. Ea se vede de-abia în momentul încercărilor, și atunci poate fi prea târziu. Atunci cei cu inimă pietroasă se lasă de credința pe care au părut că o acceptă. Noi ne putem ruga pentru ei, și unii se pot pocăi, dar asta o știe Domnul. Ar trebui predicat sau explicat între timp de ce aprobarea lui Dumnezeu contează mai mult. Consilierii și evangheliștii au, astfel, o temă clară.
3. Omul îngrijorat și dominat de ambiții și poftă, care acordă mare atenție succesului în societate. Evanghelia auzită de astfel de oameni este ca o sămânță căzută în pământ bun, dar plin de buruieni și spini. Evanghelia crește într-o asemenea inimă sau minte, dar este înăbușită de îngrijorări și de poftă, care cresc și ele, chiar mai mult. Un astfel de om nu se încrede în Dumnezeu, de aceea se îngrijorează peste măsură în dificultăți și este doborât de îngrijorări și dorințe, de poftiri.

În ce privește opțiunile private, el dă o mai mare importanță satisfacerii poftelor sale (de avere, de putere, de distracție). Probabil le dă mai mare atenție, timp, și ascultare – iar ascultarea de Dumnezeu trece pe locul al doilea. Astfel că evanghelia Împărăției se sufocă și moare, ca o plantă uscată. Poate că acești oameni ar putea fi ajutați prin rugăciune și sfătuire. Ei sunt oameni sensibili, dar pentru care dorințele ascunse și îngrijorările au mai mare prioritate. Aici este nevoie de o psihologie creștină care să ne ajute să ne încredem în Domnul și să căutăm Împărăția Lui, nu ceea ce este atractiv în lume prin putere, poftiri și influență.

4. În sfârșit, omul care se lasă transformat de Evanghelie și aduce rod. Evanghelia auzită de un asemenea om este ca o sămânță care ajunge în pământ bun, este îmbrățișată cu drag și aduce rod. Rodul poate varia, de la om la om. Dar toți au vieți transformate și îi ajută și pe alții să vină la Hristos și să se lase transformați în oameni noi. Prin comparație cu celelalte atitudini, acești oameni sunt atenți la evanghelie, își fac timp să o audă și se gândesc la ea. Ei nu caută aplauzele și răsplătirile omenești și rezistă în nedreptăți – pentru că știu care este valoarea evangheliei și a credinței. De asemenea, ei nu sunt dominați de îngrijorări și poftiri ascunse după succes, averi, putere și diverse fantezii. Ei trebuie încurajați și implicați în lucrare, crescuți și orientați în slujire. Ei sunt membrii sănătoși ai bisericii. Ceilalți pot ajunge în registre – și tot așa pot și pleca, dar aceștia care aduc rod, sunt credincioși și într-adevăr îi aparțin lui Hristos.

Avertizarea „cine are urechi de auzit, să audă”, ne aduce aminte de cuvintele Domnului din Apocalipsa 2–3. S-ar putea ca această parabolă să fie adresată în primul rând celor credincioși, ca să ne verificăm cum vestim evanghelia și să înțelegem mai bine ce fel de oameni se află împrejurul nostru și ce ar trebui făcut.

Pilda făcliei: Evanghelia este o lumină care trebuie văzută de toți (21–24)

A doua parabolă spusă de Hristos este cea făcliei pusă la vedere sau ascunsă sub pat. Lumina trebuie pusă în valoare – așezată în sfeșnic la vedere, ca să

aducă lumină tuturor. Lumina evangheliei descoperă tot, toate tainele, toate ascultările sau neascultările de Dumnezeu. Avem tendința să ascundem multe, dar Hristos ne atrage atenția că tot ce ascundem, va fi descoperit, adus la lumină.

Domnul Hristos atrage apoi atenția că trebuie să luăm seama la felul în care ascultăm ce spune El și la măsura folosită când judecăm lucrurile. Cine ascultă generos și prompt, va primi mai mult, în înțelegere și autoritate, iar cine nu ascultă ce îi spune Hristos, în loc să primească mai mult, i se va lua și ce are. Primii la care se referă pilda par să fie ucenicii, dar avertizarea se extinde în privința tuturor ascultătorilor. Între ucenici era și Iuda Iscarioteanul și este posibil ca Isus să îi atragă atenția că, și în privința lui, felul în care aude și măsura cu care măsoară sunt foarte importante.

Într-un mod asemănător cu scrisorile trimise celor șapte biserici din Apocalipsa 2–3, aceasta este o pildă spusă pentru ca cei ce au „urechi de auzit, să audă!” (v. 23). Într-adevăr, o lumină nu se ascunde niciodată sub pat și nu se pune la păstrare sub baniță (găleată) sau sub un capac. Este de neconceput! La fel de neconceput în lumea spirituală este ca un creștin autentic să fie luminat în interior și să nu se vadă și în afară. Credința adevărată se vede. Ea se manifestă din interior și ajunge să fie recunoscută și în exterior. Mărturia interioară trebuie să lumineze, să fie de folos, să fie vizibilă. De aici și chemarea și încurajarea creștinului să iasă din ascuns și din păcat la lumină și la neprihănire: „Odinioară erați întuneric, dar acum sunteți lumină în Domnul. Umblați deci ca niște copii ai luminii...” (Efeseni 5:8).

Pilda seminței care crește singură, prin putere divină, nu omenească (26–29)

Împărăția lui Dumnezeu este, din nou, asemănată cu o sămânță aruncată în țarină. Ea crește chiar atunci când oamenii dorm, și bincînțeles, crește și ziua, când oamenii sunt treji. Important este că nu din puterea sau din știința oamenilor își ia ea seva, ci de la Dumnezeu. Domnul Hristos spune „pământul rodește singur”, adică creșterea Împărăției o asigură Dumnezeu. Există și etape în această creștere, așa cum spune Domnul. Mai întâi vine încolțirea, apoi creșterea, iar aceasta are și ea trei etape: adică firul verde,

spicul, și spicul copt deplin, după care vine secerișul. Omul menționat în parabolă are două acțiuni principale: semănatul și secerișul. Dumnezeu a asigurat însă creșterea: încolțirea, dezvoltarea, coacerea recoltei.

În alte parabole se spune că secerișul va fi făcut de către îngeri, care îi adună pe oameni la judecată. Aici nu este vorba de o judecată prin care să fie separat grâul de neghină, ci doar de un seceriș care strânge rezultatele cele bune ale recoltei. Aceasta înseamnă că Dumnezeu are un program pentru această istorie a omenirii, și că acum suntem într-un proces de creștere, ce va fi urmat de o coacere deplină și de un seceriș. Care este planul lui Dumnezeu cu omenirea? Ce înseamnă o holdă coaptă, un seceriș bogat, o recoltă bună? Aceasta se va vedea la revenirea lui Hristos.

Isus spune lucruri adânci și încurajatoare despre Împărăția lui Dumnezeu care crește neconținut. Noi suntem născuți în credință prin Cuvântul lui Dumnezeu, dintr-o sămânță care nu poate putrezi și care cu siguranță că va produce mântuire deplină în viețile noastre (1 Petru 1:23).

De aceea și suntem încurajați să perseverăm atât de mult, pentru că avem o nădejde sigură. Nădejdea aceasta nu înșală, pentru că nu vine din reușitele noastre, ci din Cuvântul lui Dumnezeu, cuvânt care este viu și lucrător și care nu se va întoarce niciodată fără rod (Isaia 55:11).

Pilda bobului de muștar care devine un copac foarte mare (29-32)

Pilda bobului de muștar arată caracterul neașteptat, uriaș, surprinzător de mare și de cuprinzător al Împărăției lui Dumnezeu. Ea crește enorm, dintr-un început mic, și ajunge să domine toată lumea, toate neamurile, deși acum pare să fie doar o comunitate între comunitățile religioase ale pământului. Caracterul uriaș al creșterii este impresionant.

Imaginea pomului care crește la dimensiuni uriașe și devine adăpost pentru păsările cerului apare și în visul lui Nebucadnețar (Daniel 4:10-12). O imagine înrudită, despre copacul adăpost, apare și în Judecători 9:8-16, în parabola lui Iotam despre copacii plecați să caute un copac mare, care să le fie împărat, și care nu găsesc pe nimeni altcineva interesat, decât pe spinul din deșert, o plantă cu o concepție josnică, înrobitoare, nimicitoare. În alte pasaje biblice și omul individual este comparat cu un pom roditor,

în cartea Psalmilor (de exemplu, Psalmul 1), dar și în predicarea lui Hristos (Matei 7:17-20).

În această parabolă, prin păsările cerului care vin să locuiască pe ramurile copacului Împărăției înțelegem toate neamurile pământului. Împărăția cerurilor este o construcție socială care va cuprinde toate neamurile pământului, evrei, păgâni, tot felul de popoare. Această parabolă spune implicit că Hristos va fi împăratul tuturor acestor neamuri. În ce măsură intră în această imagine și domnia lui Hristos peste îngeri nu este clar, dar apare în alte părți din Scriptură (Evrei 1-2).

Aplicații

Pe de o parte, pildele lui Isus sunt foarte frumoase, ca povestire și stil. Probabil că El a spus mult mai multe pilde, dar acestea au rămas în memoria ascultătorilor foarte clar, iar Duhul Sfânt le-a adus aminte ucenicilor să le scrie în evangheliile lor. Evanghelistul Luca a îndrăgit în mod deosebit pildele lui Hristos și alături de Matei și Marcu, are o colecție remarcabilă de pilde.

Pilda semănătorului atrage atenția și asupra nevoii de a răspândi Cuvântul, și asupra responsabilității ascultării Cuvântului, asupra calității inimii și minții noastre. În exemplele date de Isus se văd mai multe feluri de primejdii, mai multe răspunsuri față de Evanghelie. Unii pot fi fatal de neglijenți și nepăsători, alții cad în încercări și persecuții – și nu primesc în miezul ființei lor credința, alții sunt dominați la nivelul profund de alte dorințe de mărire și obținere a recunoașterii sociale – și chiar de poftă. Toate acestea sunt direcții importante de consiliere și de verificare a vieții, pentru noi. Ar trebui să ne asigurăm că le urmărim atent, pentru noi înșine și pentru ceilalți, prin rugăciune, predicare, sfătuire. Cei care ascultă bine Cuvântul și aduc rod, ar trebui încurajați, crescuți în credință, ajutați să crească în caracter și rod și să se recunoască reciproc. Rodirea diferită (30, 60, 100) poate fi pricină de bucurie și laudă, dar este posibil să ducă și la comparație și concurență. Împărăția lui Dumnezeu crește atunci când suntem atenți la lucrarea Duhului și la răspunsul nostru față de Cuvânt.

Din pilda făcliei, înțelegem natura mărturiei creștine. Etica noastră și credința noastră, nu pot fi ascunse și trebuie să strălucească în jurul nostru, discret, dar clar. Lumina vine de la Hristos, Stânca sau muntele pe care este așezată fortăreața mărturiei noastre este Hristos. În societățile dictatoriale persecuția îi poate face pe creștini să se ascundă, dar chiar și atunci calitatea vieții creștine trebuie să străbată, chiar și fără cuvinte, și să fie observabilă. Acest lucru este valabil cu atât mai mult în condiții de libertate.

Pilda seminței care crește și aduce rod, precum și cea a seminței de muștar care ajunge un copac mare, ne încurajează să vedem că Împărăția lui Dumnezeu este în grija lui Dumnezeu și dincolo de eforturile și știința noastră, ea are un program, un destin de creștere treptată, neconținută, până ajunge la un apogeu glorios, la venirea Domnului. Această siguranță ar trebui să ne motiveze să ne implicăm în continuu, cu bucurie, în evanghelizare și misiune, într-o trăire curată și frumoasă, ca să contribuim în felul acesta la creșterea Împărăției lui Dumnezeu. Dacă înțelegem viziunea de ansamblu a Împărăției, vom fi mai încurajați să trăim cu folos și să aducem o mărturie bună până la sfârșit.

Sugestii practice

Tinerii întorși de curând la credință pot avea nedumeriri și ezitări în mărturisirea credinței. Dar nu numai ei, și cei mai în vârstă care vor să adune și să își apere realizările, cariera. Poate că seminariile sau întâlniri unde să discutăm răspunsul nostru în situații de dificultăți, persecuții și presiuni de afirmare socială, ar fi o idee folositoare în activitățile de consiliere și încurajare din Biserică sau pentru predicare. Poate ar fi folositor și un studiu despre martirii creștini de-a lungul istoriei. Sau despre suferințele creștinilor în alte culturi, din țări cu alte religii și cu regimuri dictatoriale. De asemenea, întâlniri de rugăciune pentru acești creștini, în situațiile dificile din lumea contemporană.

Întrebări de discuții

- Ai folosit vreodată pildele lui Isus în explicarea evangheliei? Ai încercat să le explici și tu, la rândul tău, folosind imagini sau parabole contemporane?

- Dați exemple de cum putem străluci în lume, ca o lumină pusă în valoare, nu ca una ascunsă.
- În ce fel exemplul martirilor creștini, din istorie sau din prezent, ne poate ajuta să înțelegem și să aplicăm aceste pilde ale lui Isus?
- În ce fel pilda bobului ne muștar ne încurajează să înțelegem mai bine viziunea vieții de creștin, creșterea glorioasă a Împărăției lui Dumnezeu? Oprește-te un pic și mulțumește-i lui Dumnezeu pentru această creștere glorioasă, tot mai clară, a Împărăției sale.

autor: Octavian D. Baban, *păstor; Biserica Creștină Baptistă „Sfânta Treime” București*; e-mail: obinfonet@gmail.com